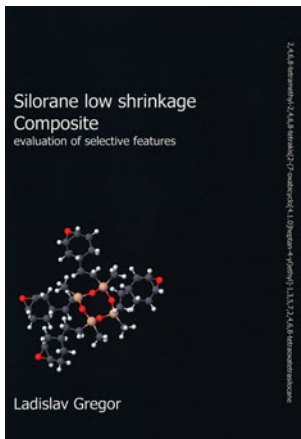

Minimale polymerisatiekrimp

Enige jaren geleden zijn diverse composieten op de markt gebracht waarvan de polymerisatiekrimp aanzienlijk was verlaagd. Men hoopte dat met deze materialen de aan krimp gerelateerde problemen minder zouden voorkomen. Dit proefschrift is gewijd aan het 'low shrinkage' composiet Filtek Silorane™, dat een minimale polymerisatiekrimp vertoont. In de inleiding beschrijft promovendus Gregor de classificatie van composieten op basis van de samenstelling en hechting, alsmede het mechanisme van polymerisatiekrimp en de resulterende krimpspanning. Vervolgens onderzocht hij *in vitro* de invloed van polymerisatiekrimp en configuratiewaarde op de randaansluiting van klasse I-composietrestauraties. Filtek Silorane werd vergeleken met de nanocomposiet Filtek Supreme™, beide in combinatie met het zelfetsende adhesief Filtek Silorane™. Preparaties werden in bulk met een laagdikte van 2 tot 3 mm gevuld en gepolymeriseerd. Deze laagdikte is groter dan de aanbevolen laagdikte van 2 mm. In dit onderzoek bleek de randadaptatie van Filtek Silorane beter dan die van Filtek Supreme, maar in hoeverre dat door het toege-

paste adhesiefsysteem kwam of dat mogelijk een inadequate polymerisatie de krimp gunstig beïnvloedde, is onduidelijk.

Hierna werden in dezelfde testopzet verschillende applicatiemethoden en de invloed van een thermomechanische belasting op de randkwaliteit geëvalueerd. Het vooraf etsen van glazuur leverde de beste resultaten op. Vervolgens vergeleek Gregor de toepassing van Filtek Silorane composiet en adhesief in klasse VI-restauraties met hoogge vulde hybride composiet Clearfil AP-X™ in combinatie met enkele 1-staps zelfetsende primersystemen. Filtek Silorane composiet en adhesief in combinatie met een van de andere 1-staps zelfetsende primersystemen leverde de slechtste randkwaliteit op. Verder werd er nog naar de invloed van het type caviteit (klasse I en VI) en de mate van verkleuring van verschillende soorten composiet gekeken. De resultaten lieten zien dat polymerisatiekrimp zichtbaar maar een beperkte rol in de kwaliteit van de restauratie speelt en dat veel meer factoren bijdragen aan het succes van een composietrestauratie. Dat is wellicht de reden dat het in het proefschrift onderzochte composiet Filtek Silorane inmiddels alweer van de markt is verdwenen.

L. Gregor

Silorane low shrinkage composite: evaluation of selective features
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, 2017
112 bl., geïll

Handboek communicatie in de mondzorg

Communicatie speelt in de mondzorg een belangrijke rol. Patiënten willen geïnformeerd worden over hun mondgezondheid en de beschikbare behandelopties. Daarnaast is effectieve communicatie van belang om een verandering naar gezond gedrag te bewerkstelligen. Eijkman onderkende dit al in de jaren 1970 en publiceerde het boek "*Patiëntenvoorlichting en mondgezondheid*" (2006).

De auteurs van het nu verschenen boek gaan ervan uit dat effectief communiceren niet kan worden geleerd door een boek te lezen, maar door veel te oefenen. Daarom gaat het boek veel verder dan het weergeven van de grondslagen van een goed gesprek. Na een overzicht van de theorie van communicatie en de basisvaardigheden, bespreekt het in de volgende hoofdstukken gesprekken die kunnen plaatsvinden in de mondzorgpraktijk. Uitgebreid wordt stilgestaan bij het eerste bezoek, de patiënt met een klacht, het bespreken van het behandelplan en het slecht nieuws gesprek. Ook wordt gedetailleerd besproken hoe om

te gaan met conflictueuze situaties, angstige mensen, kokhalzers, mensen met chronische orofaciale pijn, bruxisten, kinderen, geriatrische patiënten en mensen uit andere culturen. De lezer krijgt het gevoel alsof er een begeleider bij het gesprek zit die aanwijzingen geeft en details toelicht. Er worden veel voorbeeldvragen gegeven en bij de casuïstiek zijn dialogen levensecht uitgeschreven.

Naast de communicatie met patiënten wordt intercollegiale communicatie behandeld, bijvoorbeeld hoe men zich bij een second opinion opstelt en hoe men tijdens een spoedgevallendienst communiceert. Ook de communicatie binnen het mondzorgteam komt ter sprake, onder andere het functionerings- en beoordelingsgesprek. Tot slot worden aandachtspunten gegeven bij gebruik van sociale media en een eigen website.

Dit boek is een uitstekende communicatiehandreiking voor tandartsen, mondhygiënist, studenten tandheelkunde en mondzorgkunde.

A.J.E. Smith, A.J.M. Oomen,
G. J. Truin
Handboek communicatie in de mondzorg
Houten: Prelum, 2017
256 bl., €49,50
ISBN 978 90 8562 149 2